LIETUVIU S-GOS BRAZILIJOJ ORGANAS
LEIDZIA LIET. S-GA BRAZ.
Redakcijos ir Administracijos adresas:
„LIETUVIS"
Rua Bandeirantes, 474,
Caixa Postal, 1764.
Tel. 4-3925
São Paulo — Brasil.

LIETUVIS

JORNAL LITHUANO

Prenumeratos kaina:
Brazilijoj metams 12 milreisu, pusm 6 milreisai.
Užsienin metams 20 milr. pusm. 10 milreisai.
Atskiras numeris 300 reisu
Redakcija atidaryta nuo 12 iki 4 v. v.
Redaktorius St. Vancevičius.
Atsakomasis redaktorius
Dr. Egaz Munis.

10-tì MET. | SÃO PAULO, 1928 m. Birželio - Junho mėn. 18 d. | NR. 25 (493)

Laikas susirûpinti kolonizacìjos reikalu.

Apie lietuvių kolonizaciją ir apie lietuviškos kolonijos sukûrimą Brazilijoj jau nekartą buvo rašyta, labai daug kalbėta, ginčytasi, bet prie jokių konkrečių rezultatų neprieita. Lietuviai kolonistai kuriasi žemės ûkyje pavieniai patys savo iniciatyva. Tuo rint galvoje, kad šiuo metu Brazilijoj žemės ûkyje padėtis geresnė kaip mieste, reiktų tik džiaugtis, kad lietuviai kûriasi ten, kur geriau, kur jų ekonominė būklė geriau užtikrinta.

Tačiau mums ne tik svarbu, kad lietuviai ekonomiškai stiprėtų, bet kad taip pat išlaikytų savo lietuviškumą, tautinę samonę, kad liktų lietuviais, ir neištautėtų. Ar naudinga dabar vykstanti spontaniška lietuvių kolonizacija tautybės atžvilgiu? Aišku, kad ne. Lietuviai kurdamiesi kad ir žemės ûkyje svetimųjų tarpe lietuvybę stato į lygų pavojų kaip ir gyvendami mieste.

Lietuviai kolonistai gyvai supranta tą pavojų lietuvybei ir senai laukia LIETUVIŠKOS KOLONIJOS BRAZILIJOJ. O apie ją iki šiol maţai kas rûpinosi. Tiesa, amžiną atilsį, siauros grupelės žmonių vadovaujamas „Grûdas" nemažai kalbėjo ir ginčyjosi apie lietuvių kolonizaciją, kol pagaliau negarbingai užbaigė savo dienas jokio pėdsako nepalikęs. (Paskutiniu laiku „Grûdas" vėl pradeda „atgyti", tačiau labai abejojame, kad kas nors rimto iš jo „atgyjimo" išeis. Red.)

Mums, provincijoj gyvenantiems lietuviams ir keletą metų sekmingai dirbantiems žemės ûkyje lietuviškos kolonijos sukûrimas daug svarbesnis reikalas, negu miesto inteligentams. Tačiau lietuviškos kolonijos įsteigimui reikalingas glaudus bendradarbiavimas lietuvių kolonistų su rimtesniais mûsų kolonijos vadovais inteligentais, gyvenančiais miestuose. Tik bendrai dirbdami galime prieiti prie konkrečių rezultatų.

Dėl lietuvių kolonizacijos reikalo užmetimo daug kas kaltina Lietuvą. Gal būt, kad Lietuva per mažai į šį taip svarbų reikalą kreipia dėmesio, bet iš kitos pusės ir iš mûsų kolonijos iki šiol nebuvo matyti rimtos iniciatyvos, ypatingai iš tų žmonių, kuriais mes, provincijos lietuviai visuomet pasitikime. Tai mûsų kolonijos smegenys — lietuviai mokytojai ir kiti rimti inteligentai. Jei toks „Grûdas" pateko į savanaudžių ir biznierių rankas, kurie iš lietuvių kolonizacijos norėjo tik pasipelnyti, tai irgi dalis kaltės tenka rimtiesiems mûsų kolonijos darbininkams, kurie patys apleido šį reikalą, užleisdami jį tûliems savanaudžiams. Laimė dar, kad „Grûdas" miré sava mirtimi ir lietuviai kolonistai išvengė katastrofos, kuri tikrai būtų įvykusi, jei kolonizacijai būtų vadovavę tie žmonės, kurie prieš „Grûdo" mirtį stovėjo tos organizacijos vadovybėje.

Keli biznieriai, tiesa, gerokai sukompromitavo kolonizacijos idėją ir palaužė kaikurių žmonių pasitikėjimą. Bet dar reikia džiaugtis, kad išvengta didesnių nemalonumų ir nuostolių. Ir reikia iš naujo kolonizacijos reikalu rimtai susirûpinti, gerai ir visapusiškai jį išstudijuoti, išnagrinėti, kad išvengus klaidų kad ir ne iš blogos valios padarytų.

Iniciatyva lietuvių kolonizacijos reikalu turi išeiti iš rimtų šaltinių. Kolonizacijos reikalu rûpintis turėtų pradėti prityrę žmonės, turintieji lietuvių kolonijos, o ypač lietuvių ûkininkų — būsimųjų kolonistų — pasitikėjimą. Mano manymu toji iniciatyva ir tas rimtas lietuvių kolonizacijos darbas turėtų išeiti iš Lietuvių Sąjungos Brazilijoj. Tik viena Lietuvių Sąjunga Brazilijoj, jungianti apie save lietuviškas mokyklas ir keletą organizacijų ir stipriausį kadrą gerai patyrusių ir pasišventusių darbininkų, tikinčių ir galinčių padėti lietuvių kolonizacijos reikaluose. Aišku, kad tam darbui padės kiekvienas rimtas lietuvis, o ypač lietuvis ûkininkas.

Lietuvių Sąjunga Brazilijoj per eilę metų daug nuveikė kultûros darbo srityje. Ji turi didelį ir rimtą stažą, todėl be jos ir jos žmonių joks rimtesnis darbas kolonijoj neįmanomas, nes apie ją spiečiasi beveik visos mûsų kolonijos inteligentinės pajėgos. Taigi, ir kolonizacijos reikaluose Lietuvių Sąjungos Brazilijoj iniciatyva yra nepaprastai svarbi. Mes laukiame ir tikimės, kad mûsų kolonijos kultûrinio darbo vadovai — mokytojai, spaudos darbininkai ir organizacijų vadai, šale kitų svarbių reikalų, imsis iniciatyvos išnaujo judinti ir lietuvių kolonizacijos reikalą. Judinti taip, kad iš to tikrai susilauktume gražios lietuviškos žemės ûkio kolonijos Brazilijoj.

Ûkininkas A. S.

Barão de Antonina.

Kiek atsieina kinų-japonų karas.

Kinų ûkiškosios įstaigos apskaičiuoja, kad šis kiniečių karas su japonais jau įkūsiąs prarijęs apie 14 milijardų dolerių. Kiniečiai nustojo turto (sugriauta namų, sunaikinta įrankių) už 10 milijardų, prekybos ir pramonės nuostoliai siekia 800 milijonų, paskiri asmens, kurie neteko pajamų ir uždarbio, būsią nustoję apie 3 milijardus, pačiam karui, pagaliau, išleista 200 milijonų.

Tokie tai medžiaginiai nuostoliai. O kiek žuvo žmonių mûšiuose ir dėl mûšių. Japonai praneša, kad Sučau apylinkėse tik viename mûšyje vieną dieną žuvo 20.000 kiniečių.

Tikrai, tai baisus karas, reikalaująs labai daug aukų.

Šiurpulinga karo lėktuvo katastrofa.

Birželio 10 dieną netoli Delevan miesto, Šiaurės Amerikoje, nukrito didelis karo lėktuvas. Per įvykusią katastrofą negyvai užsimušė devyni aviatoriai.

Katastrofa įvyko dėl didelės audros, kuri užklupo skrendantį lėktuvą.

Ispanijos sukilėliai užėmė Castellon miestą.

Po didelių pastangų ir atkaklių susirėmimų birželio 13 dieną Ispanijos sukilėliai užėmė Castellon miestą. Castellon yra labai svarbus strateginiu atžvilgiu ir manoma, kad jo užėmimas labai palengvins sukilėliams žygiuoti toliau į Kataluniją.

Terruelio fronte karo operacijos susitrukdė dėl labai blogo oro. Ispanijos sukilėlių vadai tvirtina, kad pilietinis karas Ispanijoje greitai baigsis sukilėlių naudai. Generolas Franco šiuo metu turi užėmęs tris ketvirtadalius visos Ispanijos teritorijos.

Žemės drebėjimas Belgijoje ir Prancûzijoj.

Birželio 13 dieną Belgijoje ir Prancûzijoje buvo jaučiamas žemės drebėjimas. Žemės drebėjimas buvo nestiprus ir truko vos kelias sekundes, tačiau Briukselio, Paryžiaus ir kitų miestų gyventojų tarpe kilo panika.

Braziliškos kavos propaganda Amerikoje.

Didžiausias braziliškos kavos suvartotojas yra Šiaurės Amerika. Brazilija deda visas pastangas dar daugiau savo kavos parduoti Šiaurės Amerikai. Šių metų pabaigoje Amerikoje pradedama didelę Brazilijos kavos propagandą. Apskaičiuojama kad propagandos tikslams iš viso bus išleista apie 10 milijonų dolerių.

Dr. Freud kandidatas Nobelio premijai gauti.

Laikraščiai praneša, kad žymus Austrijos mokslininkas Dr. Freud statomas kandidatu Nobelio premijai gauti. Freudo kandidatûrą remia anglų, prancûzų ir amerikiečių mokslininkai. Kadangi Dr. Freudas yra žydų kilmės, tai Austrija prijungus prie Vokietijos dėl nacių persekiojimo jis turėjo išvažiuoti iš savo tėvynės.

Dr. Freud yra parašęs daugybę mokslo veikalų, kurie jo vardą išgarsino visame pasauly.

Brazilija laimėjo futbolo rungtynes su Čekoslovakija.

Praeitą sekmadienį Prancûzijoj įvyko futbolo rungtynės tarp Brazilijos ir Čekoslovakijos rinktynių. Kadangi rungtynės baigėsi lygiomis 1 : 1, tai jos buvo atidėtos į antradienį. Antradienį, birželio 14 dieną Berdeux mieste Brazilijos rinktinė nugalėjo čekus 2 : 1. Rungtynės buvo transliojamos per radio ir susidomėjimas jomis visoje Brazilijoje buvo nepaprastas. Birželio 14 dieną, kada per radio buvo paskelbta Brazilijos pergalė, S. Paulo, Rio, ir kituose miestuose minios žmonių rodė nepaprastą entuziazmą.

Naujas Urugvajaus Prezidentas.

Naujai išrinktas Urugvajaus Respublikos Prezidentas generolas Baldomir iškilmingame seimo posėdy darys priesaiką. Iškilmėse dalyvaus visų užsienio valstybių diplomatai.

Italijos-Vokietijos ir Japonijos politika pavojinga Pietų Amerikai.

Amerikos Kongreso atstovas Byron Scott pareiškė, kad Italijos, Vokietijos ir Japonijos sąjunginė politika esanti pavojinga Pietų Amerikai. Šios valstybės, kuriose viešpatauja aštri fašistinė diktatûra, pasižymi agresingumu ir jų politika esanti pavojinga mažesnių ir silpnesnių valstybių nepriklausomybei bei bendrai pasaulio taikai.

Pintacuda laimėjo automobilių lenktynes.

Praeitą sekmadienį Rio de Janeiro įvyko didelės automobilių lenktynės «Corridas da Gavea». Lenktynėse dalyvavo nemaža automobilistų iš užsienio. Lenktynes laimėjo garsus italų automobilistas Pintacuda. Pintacuda šias lenktynes laimi jau antru kart.

Siûlo suteikti balsavimo teises moterims.

Argentinos senatorius Alfredo Palacios įnešė įstatymo projektą, kuriuo norima suteikti balsavimo teises Argentinos moterims. Tas pats senatorius išsiuntinėjo raštus visoms kultûrinėms moterų organizacijoms, kuriame prašoma paremti šią iniciatyvą. Iki šiol Argentinos moterys balsavimo teisių neturėjo.

Japonai užėmė An-King miestą.

Paskutinėmis dienomis Japonijos karo aviacija ir artilerija žymiai sustiprino savo puolimus Kantono ir Au-We frontuose. Po smarkių mûšių Au-We provincijoj japonai užėmė An-King miestą.

Japonų karo aviacija nesiliauja bombardavusi Kantono ir kitų didesnių Kinijos miestų.

Iš Šanchajaus praneša, kad kiniečių karo teismas nubaudė mirtimi kinietį generolą Tantsein už nepildymą jam pavestų pareigų.

SIÛLO NAUDINGAI SUNAUDOTI DEGINIMUI SKIRTĄ KAVĄ.

Per Belgijos ambasadorių Rio de Janeiro viena belgų firma pasiûlė Brazilijai labai naudingai sunaudoti atliekamą ir deginimui skirtą kavą. Atatinkamos Brazilijos įstaigos tuo pasiûlymu rimtai susidomėjo ir jį svarsto. Kaip ir kokiam tikslui belgai siûlio sunaudoti deginimui skirtą kavą, tuo tarpu dar neskelbiama.

Iš Lietuvos

Lietuvos kariuomenės ir visuomenės diena.

Lietuvos Valstybėje kasmet gegužės 15 d. rengiama kariuomenės ir ir visuomenės susiartinimo diena. Šie met gegužės 15 dieną ši diena buvo minima su ypatingu atsidėjimu ir iškilmingumu.

Šventės iškilmės prasidėjo gegužės 14 dienos vakare prie Karo muziejaus, kur atvykusios kariuomenės dalys ir visuomenės organizacijos pagerbė Nežinomojo Kareivio kapą ir žuvusiųjų už Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę ten pat esantį paminklą.

— Gegužės 15 dieną kariuomenės dalys ir visuomenės įstaigos ir organizacijos bendrai dalyvavo pamaldose. Po to buvo iškilmingi paradai ir eisenos. Pro vyriausybės narius ir kariuomenės vadovybę žygiavo visų rūšių kariuomenės dalys, organizacijos, mokyklos ir gausios minios šiaip žmonių.

Šių metų kariuomenės ir visuomenės susiartinimo iškilmės buvo tuo ypatingos, kad jų proga visuomenė kariuomenės ginklams sudėjo daug aukų. Be to, iš viso krašto atvykę valsčių ir apskričių atstovai įteikė kariuomnnei jau nupirktus ginklus.

Šventė buvo įvairinama paskaitomis, koncertais ir pasilinksminimo pramogomis. Kaune, Ąžuolyno slėnyje po atviru dangumi buvo surengtas dainų, muzikos ir tautinių šokių bei žaismų vakaras. Programą atliko studentai, moksleiviai, amatininkai ir šiaip organizuotas jaunimas.

Tokios iškilmės buvo rengiamos visame krašte, o ypač ten, kur stovi kariuomenės dalys.

Šelpiami palangiečiai.

Kaip jau buvo rašyta, gegužės 10 d. sudegė Palangos miesto dalys. Daug žmonių liko be duonos ir be pastogės. Jiems į paramą dabar skuba visa Lietuvos visuomenė. Gegužės 13 dieną Kaune įvyko 18 organizacijų atstovų pasitarimas. Nutarta bendromis jėgomis padegėlių palangiečių reikalams suruošti aukų rinkliavą. Be to, palangiečius padegėlius lygiagrečiai šelps ir vyriausybė, kuri jų reikalams jau yra paskyrusi tam tikrą pinigų sumą.

Nelaimės ištiktiems palangiečiams daugiausia teikia paramos Klaipėdos ir Kretingos miestai, kurie, kaip artimesni, daug padegėlių yra priglaudę ir dabar jiems padeda visokiais būdais.

Spaudos žiniomis, palangiečiams žada į pagelbą ateiti ir Amerikos lietuviai. Ten dabar taip pat jų reikalams renkamos aukos.

Kaune rado seniausią kapinyną.

Kauno priemiesty Vilijampolėje darbininkai, kasdami žvyrą, rado įvairių žalvarinių radinių, kuriuos atidavė Kultūros muziejui. Muziejaus vedėjas dr. J. Puzinas susirūpino radinių vietą ištirti. Kultūros muziejaus ekspedicija, nuvykusi į vietą, rado didelį I—II šimtmečio kapinyną. Ligi šiol atkasta ir ištyrinėta 33 kapai. Kapinynas labai turtingas. Rasta įvairių papuošalų, karolių, smeigtukų, žalvarinių apirankių ir vyrų kapuose įvairių geležinių kirvių ir ypatingai retas žalvarinis žiedas.

Kapinynas dar ne visas ištyrinėtas.

Dr. J. Puzinas, baigęs darbą, žada Lietuvos visuomenę per spaudą apie šiuos kasinėjimus plačiau painformuoti.

Pašto susisiekimas su Lenkija.

Gegužės 10 d. įsigaliojo susitarimas su Lenkija dėl pašto susisiekimo su Lenkija. Pašto susisiekimas su šiuo mūsų kaimynu yra nustatytas toks, koks ir su kitais kraštais. Panašus ir mokestis. Leidžiama apsimainyti paprastais, registruotais laiškais, siuntiniais, taip pat susisiekti telefonu ir telegrafu. Spaudiniai į šį susitarimą neįeina. Todėl be atskiro leidimo jų išsirašyti negalima.

Pradėjus šiam susitarimui veikti pirmą dieną laiškų į Lenkiją mažai buvo. Tačiau ir tarp tų buvę įvairių adresų. Pav. į Vilniaus kraštą siunčiamuose laiškuose daugelyje buvę pažymėta „Vilniaus kraštas“.

Derybos su Lenkais.

Su lenkais eina derybos dviejose komisijose. Viena jų, kuri tariasi dėl geležinkelių susisiekimo, kaip žinoma, posėdžiauja Varšuvoje, o kita, svarstanti miško plukdymą upėmis, — Kaune. Kauniškėje komisijoje susitarta dar tik dėl sielių praleidimo. Sielius iki administrac. linijos atplukdys lenkai, o šiapus linijos juos perims mūsiškiai sielininkai ir toliau plukdys į paskyrimo vietą. Kitais klausimais, susijusiais su sielių plukdymu dar tebesitariama.

Varšuvoje posėdžiaujančiai komisijai sunkiau darbas eina, kaip kauniškei. Iki šiol joje pasikeista nuomonėmis ir išsiaiškinta kai kurios galimybės, susijusios su tiesioginiu susisiekimu tarp Kauno ir Varšuvos, vagonų apsimainymu ir tt. Kada šios komisijos baigs darbą, tuo tarpu neaišku.

Nori kardinolo.

Lietuvos vyskupų delegacija vyksta į Vatikaną kviesti kad šv. Sostas atsiųstų į Lietuvą delegaciją dalyvauti iškilmėse skirtose paminėti 550 metų sukaktuves nuo krikščionybės įvedimo Lietuvoje. Taip pat bus sprendžiamas Arkivyskupo J. Skvirecko paskyrimo kardinolu klausimas.

Ministerių Kabinetas

nutarė sudaryti vyriausią statybos komisiją, kuri veiktų prie Ministerių Kabineto ir rūpinasi miestų bei miestelių statybos tvarkymu.

Lenkų transatlantinė laivų kompanija,

Gdynia-Amerika Linija, nori įsteigti Kaune savo skyrių ir vežioti keleivius Lietuvius iš Amerikos į Lietuvą ir iš Lietuvos į Ameriką.

Vilniuje jau eina „Aidas“.

Uždarius pernai „Vilniaus Rytojų“, vilniečiai lietuviai paliko beveik be jokio laikraščio. Tą laikotarpį buvo leidžiami vienkartiniai leidiniai, kiekvieną kartą kitokiu pavadinimu. Mat, vieną kartą išleidžiamam laikraščiui, kaip ir knygai, nereikia leidimo.

Visą laiką vilniečiai rūpinosi išgauti leidimą nuolatiniam laikraščiui leisti. Daug jie buvo padavę prašymų, bet vis leidimo negaudavo. Pagaliau pavyko gauti leidimą leisti du kartus per savaitę lietuvišką laikraštį vardu „Aidas“. Gavus leidimą, tuojau ir išėjo „Aidas“, kuris vilniečiams lietuviams atstos pernai uždarytąjį „Vilniaus Rytojų“.

Tsb.

Lietuvos politiniai emigrantai Lenkų kalėjimuose.

1927 metų rudenį Lietuvos Tauragėje buvo suruoštas sukilimėlis, tą pačią dieną buvo numalšintas. Vėliau paaiškėjo, kad sukilimo ruošėjai turėjo ryšių su lenkais, kurie turėjo sukilėliams suteikti paramos. Sukilimo vadai — Plečkaitis, Paplauskas ir kiti pabėgo pas lenkus. Čia jie tapo Lietuvos politiniais emigrantais. Pradžioje lenkai tuos emigrantus labai šiltai priėmė ir juos stengėsi išnaudoti kovai prieš Lietuvą. Emigrantai buvo apginkluoti ir karikai mankštinami. Gardine jie sudarė atskirą karišką būrį. Kai paaiškėjo, kad jie bus ruošiami kovai prieš savo tėvynę, žymi emigrantų dalis tam pasipriešino. Prasidėjo nesutarimai ir vadų tarpe. Lenkai pamatė, kad jiem iš tų emigrantų bus maža naudos, ir paliovė juos globoję.

Vėliau eilinius emigrantus išveže į darbą anglių kasyklose ar kur ki tur. Dalis emigrantų paliko Vilniuje. Čia už lenkų pinigus leido laikraštėlį, kuris visaip dergė Nepriklausomą ją Lietuvą. Tą laikraštėlį slapta gabendavo ir į Neprikl. Lietuvą.

Nors dalis emigrantų labai stengėsi pasitarnauti lenkams veikdami prieš savo tėvynę, tačiau ta veikla Lietuvai negalėjo daug pakenkti. Pagaliau lietuviai politiniai emigrantai lenkams įkyrėjo, ir jie buvo susodinti į kalėjimus.

1928 metais Lietuvos vyriausybė buvo išleidusi įstatymą, kuriuo buvo pažadėta nubausti tuos politinius emigrantus, kurie per tam tikrą laiką sugrįš į Lietuvą. Dalis sugrįžo. O tie, kurie paliko Lenkijoje, ir dabar įvairiai vargsta. Pastaruoju metu dalį emigrantų lenkai iš Vilniaus Lukiškių kalėjimo paleido.

Tsb.

DĖMESIO! «Lietuvio» Administracijoje, Rua Bandeirantes Nr. 474 galima gauti pavieniais numeriais įvairių laikraščių ir žurnalų iš Lietuvos, Amerikos ir Argentinos. Taip pat galima ir užsiprenumeruoti.

St. Jurinis.

Ave Maria...

(Novelė)

(Tąsa iš 24 nr.)

— Pone instruktoriau — skundėsi mokiniai — Fokeris labai ilgai neišeina iš „pyke“, ypatingai po „kilpos“ ir „štoperio“.

— Kaip tai neišeina. Juk iš ry to pats bandžiau.

— Gal kas atsireguliavo, kalbėjo mok. Jonaitis.

— Na, gerai aš pabandysiu. — Ir įsėdęs į lėktuvą pakilo.

„Fokeris“, pajutęs instruktoriaus ranką, klusniai atlikdinėjo Aukštojo pilotažo figūras. Čia spietėsi į dangų, čia krisdavo kaip lapas, čia stoporavo, čia kilpas vertė. Ir kodėl Jiems neišeina — galvojo Albinas. Nuėmė gazą ir ėjo tūpti. Aukštis dar buvo gerokas ir kad nutupti aerodrome, reikėjo daryti didelį slydimą. Albinas pavertė lėktuvą ir pradėjo slysti. Pakeitė vairus, bet Fokeris slysta kaip ir slydęs. Albinas nervingai truktelėjęs vairais, padavė gazą, bet tuo tarpu dar pagreitino kritimą ir gražus šviesiasparnis «Fokeris» suglaudė amžinai sparnus.

— Ltn. Kukas nukrito, nukrito nukrito ltn. Kukas — rėkė visi aerodrome. Keletas mokinių ir greitosios pagelbos automobilis nušvilpė į nelaimės vietą. Lėktuvas buvo per pusę metro sulindęs į žemę ir visai sudūžęs. Atvertė skeveldras ir pamatė baisų vaizdą: vieton linksmo ir gražaus ltn. Kuko, gulėjo beformis, sugniužęs lavonas, rodydamas vos mažus gyvybės ženklus. Bevežant į ligoninę, pakelyje, mirė ltn. Kukas.

* * *

Pavakary, Angelika grįždama iš universiteto, išgirdo laikraščių pardavėjų riksmą: „Skaudi lėktuvo avarija karo Aviacijoje“.

Angelika sudrebėjo. Širdis pradėjo šokinėti it pagautas paukštelis. Nejaugi ištiko nelaimė mano Albiną.

Atėjusi namo pamatė ką ir tikėjosi. Šeimininkė apsiverkiusi atnešė laikraštį:

— Žiūrėkite, panele, kas įvyko... Jau nėr jūsų sužieduotinio...

Angelika visa išbalusi paėmė laikraštį ir skaito žinutę:

„Šiandie apie 11 val., lėktuvo avarijoje, eidamas tarnybos pareigas mirtinai susižeidė Ltn. Albinas Kukas Ltn. Kukas buvo vienas iš gabiausių instruktorių Karo Aiacijoje. Jo kūnas pašarvuotas Linksmadvary angare ir į kapus lydėjimas bus rytoj 4 val. p. p.“.

— Ai!.. — suriko Angelika ir su griuvo ant žemės. Šeimininkė, kaip galėdama, stengėsi ją gaivinti. Ar pavyks man ją atgaivinti, ar išlaikys jos jauna širdis tiek sielvarto. Motinos mirtis... Sužadėtinio mirtis... Jau perdaug ją Dievas baudžia, — galvojo šeimininkė. Pagaliau Angelika atmerkė akis. Ji nežinojo kas čia įvyko. Kodėl ji dabar guli, o apie ją trusinėja jos gera šeimininkė Bet greit grįžo jos sąmonė ir prisiminė tikrovė. Dangus atėmė jai pas kutinę viltį. Gyvenimas dabar jai pasidarė be prasmingas ir neįdomus.

Kada koplyčioje paskutinį kartą orkestras Albinui užgrojo „Ave Maria“, Angelika tyliai patraukė skambutį prie vienuolyno vartų.

— Aš noriu kalbėti su šio vienuolyno viršininke — sakė Angelika.

Garbė Jėzui Kristui!

— Per Amžius Amen! — atsakė vienuolyno viršininkė.

— Aš noriu įstoti į vienuolyną — pareiškė tyliai Angelika.

— Ar tamsta rimtai apsisprendei? — paklausė viršininkė.

— Taip! — atsakė Angelika.

— Na, tai prašau į vidų, reikės atlikti kai kurios formalumus.

Angelika, įėjusi į vidų, puolė ant kelių prieš šv. Panos Marijos paveikslą ir pradėjo karštai melstis. Priėjusi prie jos viršininkė, pakėlė ją ir tarė:

— Aš matau, kad tamsta būsi ištikima vienuolė...

* * *

Viršininkė pamatė, kad sesuo Angelika tikrai rimtai serga, liepė pašaukti vienuolyno daktarą.

(pabaiga 3 pusl.)

Masiné vokiečių lėktuvų gamyba.

Vokiečių lėktuvų fabrikai yra nepaprastai mechanizuoti. Visi sunkieji metalo apdirbimo darbai yra atliekami hidrantinėmis mašinomis. Darbininkai čia beveik retenybė — jie tik prižiūri mašinas ir reguliuoja jų veikimą. Paprastai lėktuvai statomi ne po vieną, o ištisomis serijomis. Milžiniškose salėse, didesnėse už didžiausias bažnyčias, imama narstyti iš karto po dvidešimtį lėktuvų liemenų. Sunarsčius griaučius, jie slenkančiais tiltais gabenami į kitas sales ir atiduodami kitų mašinų žiniai, kurios aptraukia juos drobe, prideda sparnus, motorus, važiuokles, altimetrus, kompasus ir viską, lėktuvui reikalinga. Darbas dirbamas taip sparčiai, kad iš fabrikų patalpų išrieda į kiemą kas šešios valandos po naują lėktuvą. Lėktuvai būna viršiškai paruošti skristi ir bereikia juos tik išbandyti, o paskui pastatyti į angarus.

Turint galvoje tokią masinę gamybą, atrodo, kad vokiečių lėktuvai negali pasižymėti tobulumu. Tačiau taip nėra. Lėktuvų tobulinimu čia užsiima visa armija inžinierių. Kiekvienas pagerinimas būna tuoj panaudojamas. Dėl to vokiečių lėktuvai yra patys moderniškiausi. Jų naikintuvais galima nuskristi per valandą po 610 kilometrų, o dviviečiais žvalgybos aparatais po — 400 km. Dviviečiais žvalgybos lėktuvais galima atlikti 1400 km. kelionės, prisiimant po 20 padegamųjų bombų, kurių kiek viena sveria po 10 kilogramų, arba vieną naikinamą bombą, sverančią 500 kilogramų. Be to, šie lėktuvai yra ginkluoti greitai ir toli šaudančiais kulkosvydžiais. Žinodami, kad nuo gero naikintuvo negali išsisukti paprasčiausi bombanešiai, jie ir šiuos smarkiai patobulino. Jų naujieji bombanešiai įstengia nuskristi per valandą po 420 — 520 kl. ir pakelti po 1000 klg. bombų.

Lėktuvų gamybai vokiečių sunaudota kalnus medžiagos. Bet ne visko, kas reikalinga šiam reikalui jie turi savame krašte.

Fabrica de Cigarros "SUDAN"

VERTINGOS DOVANOS, RADIO APARATAI, SIŪVAMOSIOS MAŠINOS, DVIRAČIAI IR ČEKIAI PO 500$000

GERIAUSIŲ CIGAREČIŲ **FULGOR** RŪKYTOJAMS

Sąrašas Nr. 48

1938 m. birželio mėnesio „kinzena" (nuo 1 iki 15 d.)

MĖLINIEJI KUPONAI SERIJA „E"

Nr. 16.001 iki 16.003 — 3 PUIKIAUSIOS SIUVAMOS MAŠINOS SU 5 STALČ. ŽINOMOS FIRMOS «ITALIA»
„ 16.004 „ 16.008 — 5 RADIO APARATAI MIGNON «POLIGLIOTA» MAŽIAUSI PASAULY. KLAUSYTI VIET. ST.
„ 16.009 „ 16.018 — 10 čekių po 300$000 (Trys šimtai milreisų)
„ 16.019 „ 16.100 — 82 amžinųjų plunksnų su aukso plunksna
„ 16.101 „ 16.150 — 50 geros rūšies elektros prosų Byington & C.
„ 16.151 „ 16.200 — 50 rinkinių likeriui
„ 16.201 „ 16.300 — 100 gražių paveikslų, paiš. al. dažais
„ 16.301 „ 16.310 — 10 čekių po 100$000 (šimtą milreisų)
„ 16.311 „ 16.400 — 90 butel. geriausio „Adekolono" FLAMOUR
„ 16.401 „ 16.600 — 200 gražių vokiškų portsigarų
„ 16.601 „ 16.700 — 100 geriausių šepečių rubams
„ 16.701 „ 16.800 — 100 čekių po 10$000
„ 16.801 „ 17.000 — 200 japoniško rinkinių iš 6 puodukų arbatai
„ 17.001 „ 17.100 — 100 gražių vokiškų uždegamų mašinėlių
„ 17.101 „ 17.150 — 50 gražių vokiškų žadintojų
„ 17.151 „ 17.200 — 50 čekių po 30$000
„ 17.201 „ 17.300 — 50 vokiškų peilių duonai riekti
„ 17.301 „ 17.500 — 200 dėželių muilo CHIMINE
„ 17.501 „ 17.600 — 100 1/2 tuz. puikių lėkščių stalui
„ 17.601 „ 17.610 — 10 čekių po 200$000
„ 17.611 „ 17.700 — 90 puikių vyriškų diržų
„ 17.701 „ 17.800 — 100 paauksotų grandinėlių
„ 17.801 „ 17.900 — 100 čekių po 20$000
„ 17.901 „ 17.950 — 50 japoniškų rinkinių arbatai iš 9 št.
„ 17.951 „ 17.980 — 30 GERŲ LAIKRODŽIŲ «ORATUR» SU 15 rub
„ 17.981 „ 17.998 — 18 gražių paveikslų su luksusiniais rėmais
„ 17.999 „ 18.000 — 2 ČEKIAI PO 500$000 (Penki šimtai milreisų)

FULGOR

VISŲ RŪKYTOJŲ MĖGIAMIAUSIOS CIGARIETĖS
LABAI PAVYDĖTINOS... BET NIEKAD NESULYGINAMOS!!!
DIDŽIAUSIA PROPAGANDA PIETŲ AMERIKOJE!!!

São Paulo 1938 m. birželio 15 d.

FABRICA DE CIGARROS SUDAN

(Pabaiga iš 2 pusl.)

AVE MARIA...

Atėjęs daktaras konstatavo, kad seseriai Angelikai grėsia mirtis. Tem peratūra siekia 42° C. širdies plakimas labai stiprus.

Nors ir kaip norėjo išgelbėti seserį Angeliką, tačiau visos pastangos nuėjo niekais. Sesers Angelikos jėgos po truputį pradėjo išsekti ir kada bažnyčioje garsūs vargonai skleidė garsus, o vienuolės giedojo: Ave Maria gracia pleno... Sesuo Angelika amžinai užmerkė savo mėlynas akis. Ji nukeliavo pas savo mylimąjį Albiną ir motiną, kuriuos labiausiai mylėjo...

1938-II-10.

Parque das Nações.

A. Venys.

Šienapiùtė.

Atsimenu gražią lanką,
Padabintą žiedais šieną,
Saulėms rytą apkaišytą
Ir mergelę vienui vieną.

Skamba dalgis, blizga plienas
Ei, merguže, ašai vienas!
Žiūrėk džiūsta paskui šienas,
Rasos verkia saulės glėby,
O šienelio tu negrėbi.
Eikš šienelį apvartysi,
Padainuoti man padėsi.

Plunksnos dalgis, pūkò šienas
Pradalgėly aš ne vienas.
Melagėli bernužėli,
Žalias tavo šienužėlis;
Dar ir pieva aprasojus,
O mane jau grėbt viliojies.

Trumpiausios radijo bangos.

Paprastieji senesniųjų modelių radijo imtuvai priima bangas nuo 2000 iki 200 metrų, nes šiomis bangomis dirba beveik visos radijofoninės stotys. Tokiais imtuvais girdėti kas dedasi ilgesnėje už 2000 ir trumpesnėje kaip 200 metrų bangų pusėje negalima.

Pastaruoju metu visos firmos jau gamina tokius radijo imtuvus, kuriais galima priimti ir trumpas, 10—60 metrų ilgio, bangas.

Skirtumas tarp ilgųjų ir trumpųjų radijo bangų yra plitimo tolume. Mokslininkų (grafo d,Arco ir kitų) bandymais yra nustatyta, kad trumpoji radijo banga, pasiųsta signalais, gali net keletą kartų apeiti žemės rutulį. Todėl yra radijo mėgėjų, kurie su visai silpnais, vvs 10—20 vatų galingumo radijo siųstuvais yra pasiekę visus kontinento kraštus.

Toks geresnis trumpųjų radijo bangų plitimas aiškinamas tuo, kad ilgosios radijo bangos plinta žemės paviršiumi ir čia jos lengvai, esant nelygiam žemės paviršiui, žūsta (absorbuojasi). Trumposios radijo bangos per anteną išspinduliuoja aukštyn, kur atsimušusios į jonizuojantį atmosferos skluoksnį (lyg šviesos spinduliai į veidrodį), vėl grįžta žemėn. Šia savo ypatybe trumposios radio bangos ir turi geresnes plitimo sąlygas.

Be to, trumpųjų radijo bangų plitimui turi įtakos ir laikas. Yra patirta, kad trumpomis radijo bangomis nakties metu galima pasiekti tolimesnes vietas, kaip dieną. Aiškinama, kad nakties metu jonizuotasis atmosferos sluoksnis yra aukščiau ir atsimušančios į jį radijo bangos įgauna didesnį lūžimo kampą ir tuo padidėja jų siekimo tolis.

Gs.

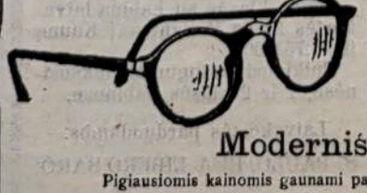
Politiné „Undo" deklaracija.

Varšuvos dienraštyje „Gazeta Polska" buvo įdėta šitokia žinia: „Ukrainų Tautinio Demokratinio susivienijimo centro komitetas, vadinamas „Undo" priėmė pagrindinę tolimesnio savo veikimo deklaraciją. Deklaracijoje pareikšta, kad lenkų — ukrainų santykių sunormavimas per pastaruosius trejus metus nedavė laukiamų rezultatų. Vietoj normalizacijos, ukrainų visuomenė — sakoma deklaracijoje „stovi lenkų visuomenės žygiavimo prieš ukrainų tautos gyvenimą akivaizdoje".

„Undo" prikiša, kad „painius ir sunkius lenkų — ukrainų santykius vis dažniau imasi spręsti neatsakingieji veiksniai, kurie ne kartą savo griežtais žygiais trukdo geruoju sutvarkyti abipusiškus santykius. „Undo" nuomone, lenkų politika ukrainų klausimu nėra vienalytė.

Centralinis „Undo" komitetas pareiškia, kad tolimesnis tokios padėties toleravimas gali privesti prie anarchijos, kenksmingos Valstybei ir lenkų bei ukrainų tautoms. Pasikeitimo galima laukti tada — sako deklaracija, — kai ukrainų tauta „bus irgi atsakinga už likimą tų žemių, kuriose gyvena jų dauguma palyginant su kitais gyventojais". Tuo tikslu centralinis komitetas reikalauja ukrainų tautą pripažinti atskiru tautiniu vienetu, pripažįstant teises ir tai deklaracijos nuomone — nėra priešinga konstitucijai; taip pat reikalauja patenkinti ukrainų tautos reikalus religinėje kultūrinėje, bendrų švietimo, mokyklų, mokslo, ūkio politikos, ekonomijos, fizinės kultūros, fizinio auklėjimo ir valdiškų tarybų srityje.

Centralio „Undo" komiteto deklaracija baigiama reikalavimu įvesti ukrainų gyvenamuose Lenkijos žemėse teritorinę autonomiją, „kurios dėka visos vietinės jėgos galėtų būti kuo plačiausiai sunaudotos kūrybos darbe ir siekiuose, kad pakėlus tų žemių kultūrinį ir ekonominį po aukštį".

Norėdami apsaugoti savo akių sveikatą nešiokite AKINIUS

Moderniški akiniai

Pigiausiomis kainomis gaunami pas diplomuotą optica FOTOPAN
Avenida São João, 320
Lietuviams, atėjusiems su šiuo skelbimu duodame specialią 10% nnolaidą.
Taip pat turime dideli foto aparatų pasirinkimą. Ir viskas fotografijai.

A. Venys.

Skaičiau aš drobių raštą.

Skaičiau aš drobių raštą,
Ten tavo dalia didi,
Bet užkrovė Tau vargas naštą,
Ir dabar Tu vargus kenti.

Smūtkeliai prie kelio rymo,
Daržely nuvyto rūta,
Paliko vyrai arimą
Ir kovės, kad būtum laisva.

Surūdijo plūgai arimuos,
Prie kardo priprato ranka.
Už Tavo juostas ir audimus
Šimtai nebegrįžo tada.

Šimtai dėl Tavęs negrįžo,
Neskaitys jie drobių raštus;
Šimtai medinių kryžių
Pagražino mūsų laukus.

Vietos lietuvių gyvenimas.

Sveikas patarimas žemę perkantiems.

Pastaruoju laiku daug lietuvių perka žemės sklypus ir kūriasi žemės ūkiuose. Lietuviai žemės ūkyje kuriasi įvairiose Brazilijos vietose. Kadangi daug lietuvių vyksta į ūkius iš miestų, neturėdami beveik jokio patarimo Brazilijos žemės ūkyje, tai čia ir noriu vieną kitą sveiką patarimą savo tautiečiams nurodyti.

Brazilijoj ūkiui tinkamos žemės yra didžiausi plotai. Norinčiam įsigyti didesnį ar mažesnį žemės plotą ūkiui ir patyrusiam žmogui dažnai lenka lengokai palaužyti galvą, kol klausimas galutinai išsprendžiamas. Nepatyrusiam žmogui perkant žemę ūkiui galima padaryti nepataisomų klaidų su dideliais nuostoliais pačiam kolonistui.

Perkant žemę ūkiui iš anksto reikia nusistatyti kokį ūkį norima kurti ar bent kokią ūkio šaką manoma imti pagrindu. Brazilijoj lietuviai daugiausia verčiasi medvilnės, grūdų, gyvulių, kiaulių ir kt. auginimu. Smulkiosios ūkio šakos, kaip bitininkystė, daržovių auginimas, vištų ūkis mažai praktikuojamos. Iš anksto žinant kuri ūkio šaka bus imama pagrindu, taip pat reikia rimtai apsisvarstyti, apskaičiuoti turimas tam ūkiui sutaupas, sudaryti reikalingiausių išlaidų sąmatą. Naujai besikuriantis ūkininkas privalo turėti ne vien tik už žemę sumokėti ar įmokėti pinigų, bet taip pat reikalingiau siems įrankiams, sėkloms, gal ir trąšoms bei pragyvenimui iki pirmojo derliaus. Jei žemė perkama išsimokėjimui, tai naujakūriui yra daug rūpesčių su jos išmokėjimu ir jie turi viską numatyti. Turime gyvenime daug pavyzdžių, kad darbas, pasiryžimas ir geri norai dažnai neišgelbėjo naujakurio iš keblios padėties ir net pirkto ūkio nustojimo. Taigi, perkant žemę būsimam ūkiui reikalinga nuodugniai viską apsvarstyti ir gerai apžiūrėti.

Ilgametis kolonistų patyrimas aiškiai sako, kad Brazilijoj geriausią žemę pirkti tiktai su mišku. Ir juo stambesnis miškas, tuo geriau. Parduodamoji dirbama žemė beveik visuomet būna nualinta, išnaudota ir ji neatneš nė ketvirtadalio tos naudos, kokią atneša žemė iš po miško.

Perkant žemę ūkiui neužtenka, kad žemė pirmos rūšies. Labai svarbu yra tos geros žemės derlių pelningai suvartoti. Gyvenimo praktika aiškiai rodo, kad Brazilijoj ūkis beveik neapsimoka labai toli nuo didesnių miestų, geležinkelių, geresnių kelių ir t. t.

Visi gerai žinome, kad prakaitui lieti yra labai daug vietų, bet kad už tą pralietą prakaitą gauti tinkamas atlyginimas, tai tokių vietų reikia labai ir labai paieškoti. Nieks negali ginčyti, kad besikūriančiam ūkininkui vienas iš svarbiausių dalykų yra ir naudingas savo gamybos suvartojimas bei pardavimas. Jei kolonistas perka ūkį arti didesnių miestų ir geležinkelių, tai jis visada gali būti užtikrintas, kad savo derlių galės lengviau ir geresnėmis kainomis parduoti. Gerai žinome, kad yra daug tokių vietų, kur gaminių atvežimas iki geležinkelio stoties ar didesnio miesto kainuoja daug daugiau, negu patys gaminiai.

Arti didesnių miestų parduodamoji žemė daug lengviau apžiūrėti, nes tam nereikia gaišti kelių dienų laiko ir išleisti nemaža pinigų.

Žinoma, arčiau geležinkelių ir didesnių miestų sunku rasti žemės su stambiu mišku (matta virgem), tačiau kolonistas prieš pirkdams turi visur paieškoti, apžiūrėti ir apsisvarstyti. Kolonistui reikia žiūrėti, kad iš pirkto ūkio jis ne tik galėtų pats pragyventi, bet ir užtikrinti sau duonos kąsnį senatvėje. Todėl bus labai naudinga, jei kiekvienas kolonistas prieš pirkdams visais atžvilgiais gerai apsižiūrės ir jei pats neturi didesnio patyrimo, pasiklaus patyrusių lietuvių ūkininkų, perkupčių kuriems svarbu tik uždirbti.

Pardavimui siūlomų žemių yra tiek ir tiek, bet dažniausia visi tie pasiūlymai perdėti fantastiškomis pagyromis, nudažyti gražiomis spalvomis tik tam kad daugiau uždirbti. Kolonistas pats privalo gerai nusimanyti ir nesiduoti apgaunamas bei išnaudojamas.

Ūkininkas Juozas.

DĖL PAREIGŲ.

Ne kartą mūsų kolonijos politikieriai per «L. Aidą Br.» ir «Šviesą» mėgina «ašaroti» dėl mūsų mokyklų kaltindami mokytojus, kad jie, girdi, užmiršta savo pareigas, o politikuoją ir kelią kitas negeroves.

Tuo tarpu visi, kurie seka mūsų kolonijos gyvenimą, puikiausiai žino, kad mūsų mokyklų mokytojai dirba nuoširdžiai. Kas matė mūsų mokyklas prieš porą metų, kada minėtų laikraščių bendradarbiai ir dalininkai jose kėlė mitingus ir net vaikams dalyvaujant koliojo visus kurie jiems nefundydavo, tie džiaugiasi, kad mūsų mokyklos susitvarkė. Žinoma, rua da Moka šėtra labai pasigenda anų «gerųjų laikų» ir prakaituoja, kad juos vėl susigrąžinti, bet mūsų mokytojai negirdys tų nepasotintų latrų, nemokės duoklių, kaip a. a. Steponaitis, «neskolins» šimtinių, kaip kun. B. Sugintas jiems skolindavo... Tegul jie rašo, ką nori. Mokytojų pareiga yra ir visuomenei pasakyti teisybę tiek žodžiu, tiek ir per «Lietuvį». O kas dar netiki, kaip bjauriai įskundinėja lietuvius K. Uckus, kun. Arminas, kun. Ragažinskas, A. Dutkus, Justinas Sabaliauskas ir kiti centrininkai, galite atvykti į «Lietuvio» redakciją ir pasiskaityti, ką jie rašo São Paulo policijai apie lietuvius... «Aidas» su «Šviesa», kad suklaidinti savo skaitytojus, rėkia kad, girdi, ir juos skundžia.

Tad prašom įsitikinti kas ir ką skundžia.

MES DIRBAME ŠPALUS.

Penapolis, L. N. Šiuo metu daugumą Penapolio lietuvių gyvenime ir dirbame miške. Mes kertame medžius, surušiuojame gautą medžiagą, daugiausia dirbame gelžkeliams pabėgius—špalus. Uždirbame ir verčiamės neblogai. Bet miškuose gyvenimas labai skirtingas nuo miestiško. Čia nėra cinemų nė kitų linksmų užeigos vietų. Per dienas mes matome tik medžiuose besikartančias beždžiones, o visokios naujienos iš miestų mus pasiekia tik kartu su laikraščiais.

Lietuviškų laikraščių lig šiol neturėjome, dabar siunčiame pinigus ir prašome kas savaitę mums siuntinėti «Lietuvį». Lauklame ir Lietuvos Vyčių, už kuriuos pinigus taip pat jau pasiuntėme.

Stasys Petraitis.

NAUJA NELAIMĖ DEIMANTŲ KASYKLOSE.

Šiomis dienomis lietuvių deimantų ieškotojų kompanija vėl pergyveno skaudžius smūgius. Viename kalne Minas Geraes est. pavyko jiems rasti keletą smulkių deimantų. Nudžiugę ėmė skverbtis vis gilyn ir gylin į kalną, kol ardomos žemės su akmenimis netikėtai užpylė laimės ieškotojus. Tik po didelių pastangų pavyko išsivaduoti iš šios nelaisvės.

Visi kiti kompanijos dalyviai vėl dirba, tik Andrius Draugelis, kuris pernai buvo smarkiai aplaužytas, turėjo grįžti į São Paulo. Jam reikalinga skubi ir didelė operacija nugarkauliui atitaisyti. Gyvybei pavojaus nėra.

Balsas iš Tyrų.

SMARKIAI KYLA L. S. BR. TURTO VERTYBĖ.

Lietuvių Sąjungos Brazilijoj mokyklos buvo pastatytos maža teapgyventose vilose, kurios per trumpą laiką virto jau gražiais miestais sudarančiais lietuviškus São Paulo priemiesčius. Sklypų ir namų vertybė pakilo keleriopai.

Tik pernai pirkto sklypo ir namų Bom Retire kaina dabar auga ypatingai staiga. Mat dabar grindžiamos apylinkės gatvės. Per pusę metų rua Bandeirantės, 474, esant L. S. Br. nekilnuojamas turtas pabrango visa 10.000 milreisų, o sutvarkius šį miesto rajoną jo vertybė pakils šimtais nuošimčių.

Repor.

SEKMINGAI VYKSTA „LIETUVIO" PLATINIMAS.

Paskelbus „Lietuvio" platinimo vajų daug skaitytojų jau pasistengė surasti naujų prenumeratorių. „Lietuvio" administracija kasdien gauna daug laiškų ir naujų prenumeratų. Jei mūsų skaitytojai ir toliau parodys tiek pastangų rūpestingumo laikraščio platinime, tai galime iš anksto tikrai pažadėti, kad greitai laikraštį galėsime žymiai padidinti.

Šia proga dar kartą kviečiame visus mūsų gerbiamuosius skaitytojus ir toliau stengtis surasti naujų skaitytojų.

Gdynia - Amerika

Linhas de Navegação S. A.

Pietų Amerikos linija

Laivų išplaukimas iš Santos į Rio Grande, Montevideo ir Buenos Aires

S/S PULASKI

18/7, 7/10 ir 9/12 1938 m.

S/S KOŠCIUSKO

14/6, 18/8, 8/11 1938 ir 13/1 1939 m

Laivų išplaukimas iš Santos į Rio de Janeiro, Bologne s/m, Kiel, Holtenau ir GDYNIA

S/S PULASKI

1/8, 20/10, 22/12 1938 m.

S/S KOŠCIUSKO

20/6, 31/8, 21/11 1938 ir 25/1 1939

3-čios klasės su kabina laivakortės kaina iš Santos į Kauną tik 1:754$000

Puikiausi patogumai luksusinėse, 1 ir 2 klasės kabinose.

Laivakortės parduodamos:

S. PAULO, RUA LIBERO BARÓ,

561 sobreloja. Tel. 2-3851

Agencia Poloneza de Viagens.

Gerbiamieji Skaitytojai!

Visų jūsų pareiga per šį mėnesį surasti bent po vieną naują «Lietuvio» skaitytoją! Visi kaip vienas dalyvaukite «Lietuvio» platinimo vajuje! Užsakykite «Lietuvį» savo giminėms ir draugams į Lietuvą. Suteiksite jiems daug malonumo ir tuo pačiu paremsite laikraštį. Jei visi gerbiamieji skaitytojai uoliai paremsite laikraštį naujomis prenumeratomis ir laiku atsilyginsite už savo prenumeratas, tai greitu laiku «Lietuvį» galėsime žymiai padidinti ir pagerinti jo turinį.

Paraginkite savo kaimynus ir pažįstamus užsisakyti „Lietuvį" 1938 metų antram pusmečiui. «Lietuvio» prenumeratos kaina iki pabaigos metų tik 6$000.

Administracija.

ŠACHMATŲ TURNYRAS.

Sporto S-gos «Lithuania» Bom Retiro skyriaus šachmatininkų sekcija pradėjo lietuvių kolonijos šachmatų turnyrą. Turnyre dalyvauja keliolika lietuvių šachmatininkų.

Turnyras vyksta skyriaus patalpose, rua Bandeirantes, 474.

Šachas.

LABAI GRAŽIAI PRAĖJO SKAUTŲ VADOVŲ KURSAI.

Vytauto Didžiojo mokykloje, Vila Beloje, nuo birželio 13 iki 16 dienos įvyko jaunesniųjų skautų vadovų kursai. Kursai praėjo su dideliu pasisekimu. Kursus lankė gana didelis skaičius kursantų. Kursus vedė mok. J. Jurgilas.

Sekančiame numeryje apie šiuos kursus parašysime plačiau.

VILTIEČIAI RUOŠIASI VAKARUI.

„Vilties" sąjunga ruošiasi naujam vakarui. „Vilties" vaidintojų būrelis jau pradėjo ruošti naują įdomų veikalą vaidinimui.

Viltietis.

LITHUANIEČIAI TURI SKAITYKLĄ.

„Lithuanijos" Bom Retiro skyrius savo patalpose, rua Bandeirantes, 474 turi skaityklą, kur vakarais jaunimas gauna pasiskaityti visokių laikraščių ir žurnalų. Skaitykla atidaryta kasdien nuo 8 iki 10 valandos vakaro.

Lithuanietis

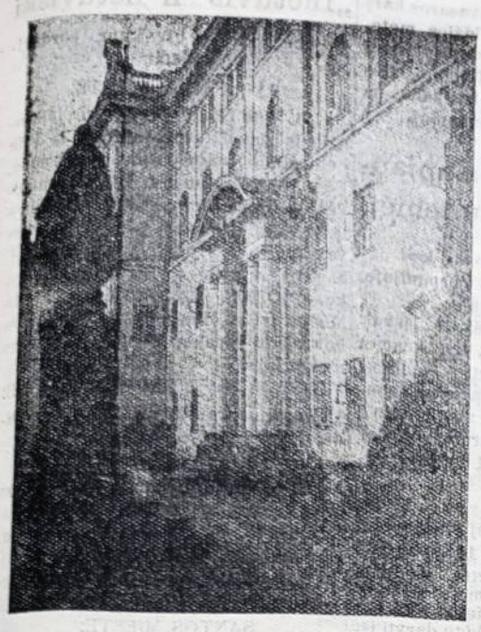
Brazilija pralaimėjo Italijai 1 : 2.

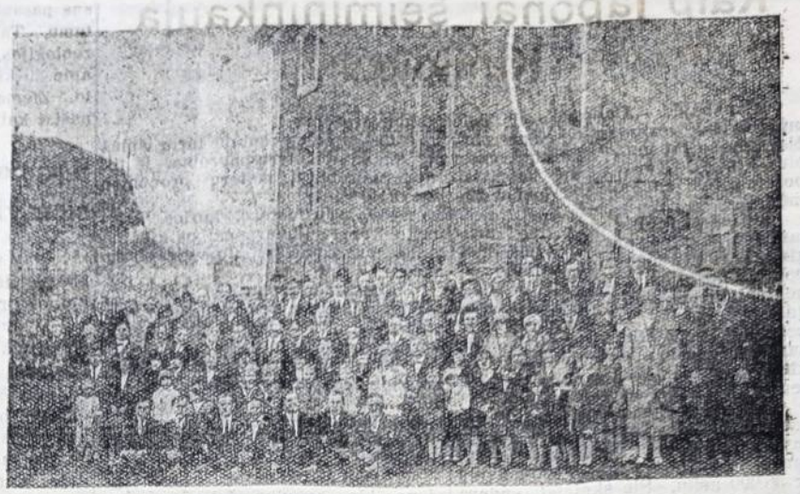
Birželio 16 dieną Prancūzijoj, Marselio mieste įvyko futbolo rungtynės tarp Brazilijos ir Italijos rinktynių. Brazilijos rinktynė pralaimėjo itališ 1 : 2.

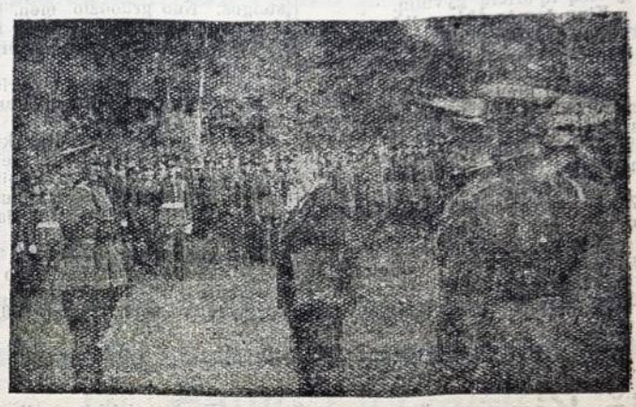
Ši sekmadienį Paryžiuje įvyks finalinės futbolo rungtynės tarp italų ir vengrų, o Borduo mieste del trečios vietos dar rungsis Brazilija su Švedija. Kas tas rungtynes laimės, sekančiam «Lietuvio» numery parašysime plačiau.

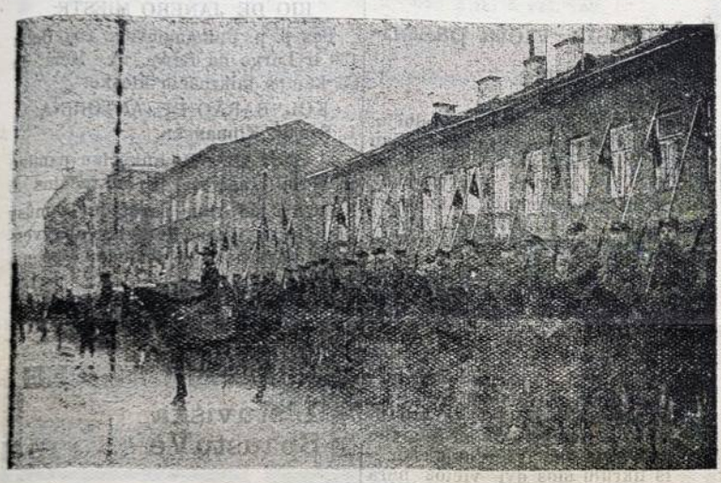
— Birželio pradžioje lenkai Vilniuje galutinai uždarė Lietuvių Mokslo Draugiją. Ši draugija buvo įkurta dar carinės Rusijos valdžios metu, galėjo veikti vokiečių ir bolševikų okupacijų laikų. Lenkai, likviduodami šią draugiją, atima didelius ir brangius visos lietuvių tautos turtus. Tai didelis smūgis lietuviams.

SKELBKITĖS TIK „LIETUVY"

Iš viršaus: 1. Senasis Kaunas. 2. Lietuvos gusarai Kauno gatvėse. 3. Villerupto miesto (Maas et Moselle departam. Prancūzijoj) lietuvių kolonija prie savo fabriko, kuriame jie dirba. 4. Lietuvos kariai pagerbia Mažosios Lietuvos patriarką Martyną Jankų. 5. Detroito lietuvaičių šokėjų — dainininkių grupė. Šokis „Noriu miego".

Z. Robak. Vertė L. Jakiūnaitė.

Akių Paslaptis.

Buvau nuvargęs. Keturiolika valandų jojimo arkliu gerokai nuvargino mane: skaudėjo visi kaulai, galva buvo lyg apsvaigus ir dar prie šito — pragariškai buvau išalkęs. Išvažiuodamas iš miestelio pasivažinėti nemaniau ilgai užtrukti, todėl ir maisto nebuvau pasiėmęs, o taip pat nemaniau, kad galėsiu paklysti. Vietoj poros valandų jau ir keturiolika prabėgo.

Brazilijos naktis artinosi greitai, dar valandėlė ir sutems visiškai. Besiartinanti audra, slenkanti tiės juodu mišku visai manęs nedžiugino. Važiavau siauručiu miško keleliu, kuris dažnai išnykdavo man iš akių; tuomet privalėjau skverbtis per miško tankumyną, darydamas sau „lako nu" (didelis peilis) kelią iki vėl susiras davau kokį nors keliuką.

Aplinkui viešpatavo tyla; Bauginanti tyla, kurią galima užtikti tik didžiulėse giriose prieš audrą. Kiek vienas arklio kanopos dūžis skausmingai atsiliepdavo į mano iki aukščiausio laipsnio sujaudintus nervus.

Staiga arklys pastatė ausis, sustojo ir ėmė uostyti orą. Maniau, kad artinasi koks nors laukinis žvėris, todėl atsargumo dėlei, išsitraukiau iš už juostos kabantį savo Smith'ą.

Tačiau arklys pažvelgė į mane lyg sakydamas, kad aš jo nesupratau ir pasileido smagiai sužvengęs keleliu, kuris vis kas kart ėmė platėti.

Supratau: kur nors netoliese turėjo būti gyvenama sodyba. Laikas buvo brangus, nes temo vis labiau ir po keletos minučių galėjo prapliupti audra.

Arklys vedamas instikto bėgo vis greičiau, miškas ėmė retėti ir prieš mano akis pasirodė neaiškūs namo bruožai.

Išjojau iš miško. Atgyjau. Ėmiau raginti arklį, tačiau stebėtinas dalykas: arklys sumažino greitį, baugščiai pastatė ausis ir pagaliau sustojo ir nenorėjo judintis iš vietos.

„Matyti, bijosi šunų", pagalvojau. Nusėdau nuo arklio ir vesdamas už pavadžių artinausi prie namelio. Nu vargęs, piktas ant arklio, kuris dar pirmą kartą toks pasirodė, prisiartinau pagaliau prie „fazendos".

Supliauškinau delnais: „O de casa", (o, iš namų), sušukau ir pasiruošiau šunų užpuolimui, tačiau, didžiausiam mano nustebimui, nė vienas nepasirodė ir net nesulojo.

Stebėjausi, nes paprastai fazendose yra laikoma po keletą šunų. Suplojau dar kartą ir sušukau: „Ei, ten iš namų".

Išgirdau atsklendžiamų durų su girgždėjimą ir tarp durų, pro kurias veržėsi silpna šviesa, pamačiau kažkokio vyro figūrą.

— Kas ten? — užklausė šiurkštus vyriškas balsas.

Pasisveikinau. Apsakiau jam savo stovį ir paprašiau leidimo pasislėati nuo audros jo pastogėje.

Vyras valandėlę svyravo. Tai buvo aukštas, augalotas vyras. Pagaliau paėmęs mano arklį už pavadžių ir pasitraukė kiek į šalį, rankarodydamas praviras duris: — (jeikit).

Padėkojau, pareikšdamas, kad pirmiau norėčiau susitvarkyti su arkliu, tačiau jis paprašė eiti ir sve čiuotis jo namuose, o arklį sutvarkysiąs jis — šeimininkas.

Paklausęs, įėjau į vidų. Staiga pakilo vėjas ir užtrenkė užpakaly manęs duris. Tą pačią minutę prapliupo lietus.

Atsiradau kambaryje, apšviestame silpnos lempos šviesos. Baldų beveik jokių nebuvo. Vydury kambario stovėjo stalas, prie jo dvi kėdės; prie sienos tarp dviejų langų stovėjo kažkoks senoviškas bufetas, o priešais ant sienos kabėjo senas sieninis laikrodis.

Buvo tuščia, šalta nejauku.

Apsižvalgiau aplinkui. Ir savo akimis netikėjau: lempa, apšviečianti kambarį, stovėjo ant pianino, ant tikro pianino. Nepastebėjau jo iš pradžių, nes silpna lempos šviesa apšvietė kambarį, palikdama tamsų šį kampą, kuriame jis stovėjo. (B. d.)

Kaip japonai šeimininkauja Kinijoje.

Šanchajus. „Daily Herald" Toli mųjų rytų koresp. Edgar Snow plačiai aprašo japonų okupantų žygdarbius Kinijoj. Kur japonų kareiviai pereina, ten teliekanti tik juoda žemė.

Prieš mane ant stalo guli Tarptautinės pagalbos organizacijos Nankine, kuri tris mėnesius tyrinėjo japonų okupacijos veiksmus ir teikė nelaimingiems kinų valstiečiams pagalbą, duomens. Tai yra pirmi visai bešališki ir patikimi duomens. Jie surinkti iš šešių apskričių aplink Nankiną, tai yra ik iš 2% visos tos kinų teritorijos, kurią užėmė japonai.

Tuose šešiuose apskrityse vyrauja valstiečių žemės, kurie augino javus ir gyvulius. Tenai japonai užmušė ne mažiau negu 57.000 buivolų ir 36.000 asilų. Šie skaičiai sudaro 90% visų tų sričių gyvulių.

Kinų žemės ūkis priklauso nuo dirbtinių drėkinimų. Toje srityje japonai sunaikino 80.000 vandens ratų ir kitų drėkinimo mašinų.

200.000 kinų žemės ūkio įrankių sunaudota karui, o jų metalinės dalys pasiųstos į Japoniją. Kiekvieno kelio ir gelžkelio abejose pusėse 15 km juostoj viskas sunaikinta.

Tiktai 10% ryžių laukų užsėta, o 75% visų valstiečių neturi sekančiai sėjai sėklų.

Pačiame Nankine iš 40.000 namų sudeginta 12.000. Daugumą jų sudegino japonai per tris savaites užėmus jiems miestą siautėjant degimo orgijoms.

45% visų gyventojų turtų išplėšta. 8% kinų moterų pagrobta. Iš tikrųjų pagrobtųjų moterų procentas yra daug didesnis.

40% visų moterų, kurios kreipėsi į Tarptautinės pagalbos k-tą, pagalbos buvo našlės. Jų vyrai žuvo kare.

Apskaičiuojama, kad japonams užėmus Nankiną, ten užmušta daugiau negu 42.000 beginklių žmonių, 30% jų moterys ir vaikai.

20% vyrų tarp 16—60 m. amž. Nankine tuo pat laiku dingo be žinios. Jie buvo nugabenti prie Jangtsės kranto ir ten iš kulkosvaidžių sušaudyti, nužudyti kitu būdu ar išsiųsti priverstiniems darbams.

Šiandien Nankine nebėra nė vienos kino ar svetimšalio prekybos įstaigos. Nuo gruodžio mėn. į Nankiną atvyko apie 600 japonų ir čia nusavintuose pastatuose įsteigė 71 naują įmonę.

Vienas iš k-to narių, kuris jau 18 metų gyvena Nankine, man pareiškė:

— Per visus 18 metų, kuriuos aš išgyvenau Nankine, aš niekumet nemačiau pardavinėjant heroiną ir morfijų, o per paskutinius metus opiumas buvo visai išnykęs. Bet šiandien opiumas, heroinas ir morfijus viešai kiekvienam pardavinėjamas.

Prieš karą Nankine buvo daugiau, kaip 1.000.000 gyventojų, o dabar jų teliko mažiau negu 300.000.

Iš Kinijos pasakų.

Labai seniai vienoje provincijoje, vadinamoje Hu — Nan, gyveno visiems žinomas labai didelis šykštuolis vardu Kne — In. Aplinkiniai gyventojai skaitė jį skupiausiu žmogumi pasaulyje. Niekumet savo gyvenime Kne — In nedavė pavargėliui išmaldos, nei pareiškė jokio pasigailėjimo.

Jausdamas artėjančią mirtį, Kne — In pasišaukė savo tris sūnus ir tarė jiems:

— Brangūs vaikai, jaučiu, kad greitai mirsiu. Pasakykite dabar man, kiek kuris iš jūsų manote išlesti mano laidotuvėms.

Sūnūs jau žinojo tėvo skupumą, todėl sugalvojo, kad gražios ir brangios laidotuvės tik supykins jų tėvą. Todėl vyresnysis sūnus ir sako:

— Brangus tėve, kaipo mylintis sūnus norėčiau tave palaidoti kuo puikiausiai, tačiau žinodamas, kad ne mėgsti išleisti pinigus, pasistengsiu tai atlikti kuo pigiausiu būdu. Nupirksiu tau skrynią vietoj grabo, kurią nunešiu du samdiniai į nemokamas kapines. Ji nekainuos man daugiau kaip tris dolerius.

— Trys doleriai! — suriko šykštuolis tėvas — dabar aš matau, kad tu esi nedėkingas sūnus ir nemoki taupiai pasielgti su tėvo pinigais. Dabar pamatysim, kaip rengiasi mane palaidoti jaunesnysis sūnus.

— Kad tave, brangus tėve, patenkinti, nupirksiu tau pigios drobės už 10 centų, įvyniosiu į ją tavo kūną ir įmesiu į kanalą.

Toks galvojimas yra kiek geresnis — pasakė tėvas — esi taupesnis už savo brolį, bet vis dėlto galvoji daryti bereikalingas išlaidas. Juk pinigai nekrinta iš dangaus! Tavimi taip pat nėsu patenkintas. Ir kaip gi palaidotų mane jauniausias sūnus?

— Po tavo mirties, tėve, aš tikiuosi ne tik neišleisti nė vieno cento, bet dar ir uždirbti!

— Kuriuo gi būdu galima uždirbti per laidotuves? — paklausė gyvai susidomėjęs tėvas — ar turi kokį gerą sumanymą?

— Kuomet tėve numirsi, aš tavo kūną supiaustysiu gabalais ir mėsą išparduosiu gerą kainą.

— Pagaliau! Tik vienas sūnus pasirodė vertas nešioti mano vardą. Bet aš dar tau duosiu vieną patarimą, sūnau tu privalai prisiekti, kad vykdysi jį: taigi, nepadaryk kartais kvailystės ir nepradėk pardavinėti mano mėsą — kreditan!..

Vertė L. Jakiūnaitė.

Kurioj mūsų žemės rutulio vietoj yra karščiausia.

Stebėtina, kad karščiausia vieta visam pasaulyje yra ne prie ekvatoriaus. Per paskutinius metus yra iš tirta, kad Iu — Sollah šiauriniame Alžire ir taip vadinamoj Mirties Žemumoj Kalifornijoje karštis siekia iki 57,1 laipsnio virš nulio. Arizijoje Tripolyje siekia net iki 57,9 laipsnio šilumos.

Lygiose vietose niekumet nebūna tokių karščių. Arizija viršija visas pasaulio vietas savo vasaros karštumu. Tai yra maža valdžios metereologijos tyrinėjimo stotis esanti apie 40 kilometrų nuo Tripolio miesto. Žiemą ten yra gerokai šalta, panašiai kaip ir Mirties Žemumoj.

Sausiausios ir šlapiausios vietos mūsų žemėj.

Jau seniai yra žinoma, kad labiausiai iškrinta lietaus Čerpunijoje, Indijos provincijoje Assame.

Vidutiniai, aritmetiškais išskaičiavimais per 49 metus, ten kasmet iškrinkta 10,871 milimetrų vandens kritulių. Metai po metų, jeigu vanduo neįsigertų į žemę, nenutekėtų į žemesnes vietas ir negaruotų, tai Čerpuniją padengtų apie 11 metrų vandens sluoksnis.

Sausiausia vieta yra laikoma Arica, kuri randasi Čilėj (Pietų Amerikoje). Vidutiniai per 17 metų ten neiškrinta nei 5 milimetrų vandens kritulių. Per šiuos 17 metų ten buvo tik 3 dienos, kada lietus lijo pakankamai, kad galima būtų daryti išmatavimus.

Šalčiausia vieta pasaulyje.

Iš 35.000 meteorologijos stočių, išmėtytų po visą pasaulį, pati šalčiausia yra Wierchojanskas. Tai yra ne didelis Sibiro kaimas. Vierchojanske yra tik 400 gyventojų. Žiemą ten įkyri dideli šalčiai, o vasarą moskitai, tačiau gyventojai nelabai to viso boja.

1932 metais vasarą ten tempera tūra pakilo iki 34,9 laipsnio Celsijaus. Žiemą temperatūra nukrinta iki 70 laipsnio žemiau nulio. Temperatūros svyravimai labai dideli — 100 laipsnių, didesni negu skirtumas tarp ledo ir verdančio vandens.

Antroji tokia šalta vieta yra Oimekou, kuri randasi 400 jūros mylių į pietvakarius nuo Vierchojansko.

Iš tikrųjų šios dvi vietos nėra pačios šalčiausios, nes Grenlandijoj, Alaskos pus. yra dar šalčiau.

JUOKAI.

— Nejaugi užmiršai, kad iš manęs paskolinai 100 milreisų?

— Visai ne. Tai yra gražiausias mano gyvenime atsiminimas.

— Kaip tavo vardas? — klausia nepažįstamasis vaiką.

— Nežinau.

— O kaip tave vadina mokytoj?

— Asilu.

— Mano žmona išmoko skanbinti, o duktė smuikuoti.

— O jūs ko mokotės?

— Aš mokausi kantrybės.

Lietuviškos muzikos ir dainos koncertai

Gautos iš Kauno naujausios lietuviškos plokštelės

(Demonstruojamos su garsiakalbe mašina)

SEKMADIENIAIS, ŠVENTADIENIAIS IR VISOMIS DIENOMIS NUO 2 VALANDŲ DIENOS! VAKARAIS STYGŲ ORKESTRAS (TRIO)

Lietuvių Užeigoje

BAR RIO BRANCO

Rua Visc. Rio Branco, 461 Tel. 4-2435 São Paulo.

„Lietuvis" ir lietuviški laikraščiai

ir kitur pardavinėjami:

SÃO PAULO MIESTE:

1. Ant Largo Da Sé prie laikrodžio ir «bondžių» galerijos; 2. Prie centralinio pašto laiptų ir kampo. Bom Retiro rajone: 1. Baužio krautuvėje, 2. Silva Pinto ir Rua J. Paulino laikraščių kioske, 3. «José Paulino» vaistinėje, 4. Genevičiaus krautuvėje, 5. prie Luz tilto, 6. Luz stoties kioske. MOKOS RAJONE: 1. Rua da Moóca ir av. Paes de Barros kampo laikraščių kioske, 2. Dr. V. Kudirkos mokykloje.

V. BELOS IR V. ZELINOS RAJONE: 1. Vygelio krautuvėje, 2. Vytauto Didžiojo mokykloje.

V. ANASTAZIJOS RAJONE: 1. Lapos kioske, (Lapoje) 2. Kirilausko krautuvėje ir pas Skadą.

NORTE IR BRAZ stoties kioskuose.

SÃO CAETANO stoties kioske.

PARQUE DAS NAÇÕES: 1. Maironio lietuvių mokykloje

SANTOS MIESTE: 1. Santos stoties kioske.

RIO DE JANERO MIESTE: 1. Pas p. p. Ramanauskus, rua Bella 130 ir Largo da Lapa, av. Mém de Sa kampo laikraščių kioske.

KOL. BARÃO DE ANTONINA: 1. Pas V. Klimanską.

PASTABA: Be aukščiau paminėtų vietų «Lietuvį» ir laikraščius iš Lietuvos bei kitur pardavinėja mūsų platintojai visuose lietuviais apgyventuose rajonuose išnešiodami po namus.

Lietuviška Spaustuvė

BALTICA

Labai pigiai ir gražiai atlieka visus spaustuvės darbus. Lietuviams nuolaida. Užeikite įsitikrinti

A. BUMBLIS

R. João Theodoro, 194

Tel. 4-2640

400$000 į mėnesį

ir triguba i daugiau gali uždirbti VYRAI IR MOTERYS rimtame pašaliniame uždarbyje São Paulo mieste, arba bet kurioje kitoje vietoje provincijoj. Dėl informacijų kreiptis asmeniškai nuo 9 iki 12 val. rua Libero Badarò, 488, 8 andar, sala 78. Laiškus siųsti: tuo pačiu adresu Empreza Piratininga vardu į S. Paulo.

Žurnalus ir laikraščius iš Lietuvos ir kitur, kaip «Karį», «Mūsų Kraštą», «Darbą», «Jaunąją Kartą» ir kitus galite gauti pas lietuviškų laikraščių pardavėjus visuose rajonuose. Reikalaukite.

Didžiausia naujiena! Kiekvienam isidėmėtina!

„Lietuvio" Administracijoje nuo šios dienos galima gauti įvairiausių

LIETUVIŠKŲ KNYGŲ IR LIETUVIŠKŲ PLOKŠTELIŲ.

Knygų ir plokštelių pasirinkimas didžiausias ir kainos labai prieinamos. Užeikite isitikinti. Atskirai skelbsime knygų ir plokštelių katalogą su kainomis. Taip pat galima gauti

LIETUVOS VYCIU IR SIAIP IVAIRIU PAVEIKSLU BEI LIETUVOS VAIZDU ATVIRUKU.

Knygos, vyčiai, paveikslai ir atvirukai užsakant siunčiami ir į provinciją registruotu siuntiniu. Už kiekvienos knygos ir paveikslo persiuntimą imama 800 reisų. Siunčiant didesni kiekį persiuntimo išlaidos mažesnės.

Pinigus ir užsakymus siųsti šiuo adresu:

„LIETUVIS" CAIXA POSTAL 1764 SÃO PAULO.

Asmeniškai kreiptis: Rua Bandeirantes, 474 S. Paulo.

Pastaba: Siunčiant pinigus reikia pažymėti laiške kokiam reikalui jie siunčiami ir nurodyti AIŠKU IR TIKSLU SAVO ADRESA. Plokštelės į provinciją nesiunčiamos.

PASINAUDOKITE PROGA SIANDIEN PAT!

Dr. Adolpho Taubkin

ADVOKATAS

(Diplomuotas S. Paulo fakulteto)

Civilinės ir prekybinės bylos, kontraktai, (ipotekos, žemės pirkimas ir pardavimas ir t. t.) skolų išieškavimai ir visi kiti juridiniai reikalai.

Raštinė: Rua Direita Nr. 2, 2-as aukštas, salė 5. Telef. 2-4214.
Atidaryta: nuo 9 iki 11 ir nuo 3 iki 5 val. vak.

Kalba lietuviškai.

Seniausia Lietuviška Siuvykla Mùsų Kolonijoj

„KAUNAS"

Kaune diplomuoto siuvėjo JUOZO ŠLIKTOS

Didelis gerų ir moderniškų medžiagų pasirinkimas.

Medžiagas perku didelėmis partijomis pigiau, todėl ir kostiumai mūsų siuvykloje pigiau, kaip kitur.

Taip pat turime gatavų kostiumų ir kelnių šlapintos medžiagos siūtų mūsų siuvykloje.

Kelnės ant užsakymo vilnonės medžiagos tik 38$000.

Rua Duque de Caxias Nr. 40 (Prie Sorocabano stoties) S. Paulo.

Už apmokamus skelbimus Redakcija neatsako.

PRISIEKUSIS VERTĖJAS
DR. WLADIMIR DE THIMÉ

Rua Direita Nr. 36 Telef. 2-6255

Pašalina visas kliūtis juridinėje srityje. Kas turite reikalų brazilų įstaigose, kreipkitės į advoką De Thimé. Daro dokumentų vertimus į interiorą, per siunčiant norimus išversti dokumentus ir 25$000 pinigais.

Dr. B. K. Chipiakoff

(Maskvos universiteto 1914 m. laidos.)

Rua Ypiranga 15. ap. 4. (kertė rua Santa Ephigenia) Tel. 4-0316

Ligonius priima: nuo 4 iki 9 val. vak., šeštadieniais nuo 3 iki 8 v. v.
Sekmadieniais nuo 10 iki 1 val. Venerinių, vidujinių ir psichinių ligų
Laboratorija: tyrimas šlapumo, kraujo, mikrobų ir t. t...

Daktaras
A. JAZARA-SNEGE

(Maskvos gydytojas nuo 1914 m.) Vidaus ligos, chirurgija, venerijos ir moterų ligos.

Priėmimas nuo 9 — 12 v. ryt. ir 3 — 7 v. v.

Ladeira Porto Geral 12 sobr.

(kampas Boa Vista ir 25 de Março)

2 andar. salas 4 e 5 Gyv. butas ten pat 5 aukšte.

Tel. buto 2-5068.

Dr. Paulo Licciardi

Santa Casa Gydytojas-Operatorius

SKILVIO, KEPENŲ, UTERO, OVARIJŲ, MĖNESINIŲ PERTURBACIJOS, HEMORAGIJOS, Sifilio ir venerinių ligų gydymas. REUMATIZMAS ir vyrų bei moterų chroniška ir aštri GONOREJA gydoma pagal naujausius medicinos procesus. Egzema, kojų prakaitavimas, cukraus liga. Bendras gydymas anemijos, liesumo, negalavimų, lytiško silpnumo ir t. t. Bendra chirurgija.

KONSULTORIJA: Praça da Sé, 14-2° andar, salas 12 ir 12-a. Tel. 2-5080. Nuo 14 iki 16 valandos.

Konsultorija ir gyvenamoji vieta RUA SILVA PINTO, 444. Priėmimas nuo 11 iki 12 val. ir nuo 16,30 ligi 20 valandos vakaro. Tel. 5-4175. KVIEČIAMAS VYKSTA Į NAMUS BET KURIĄ VALANDĄ DIENĄ IR NAKTĮ.

* * *

Vokiečių fotografijų įstaiga

„BERNARDO"

Įsteigta 1890 metais

Atlieka įvairius darbus fotografijų srity. Specialybė padidinime, o taip pat su dažais.

Darbas greitas, sąžiningas ir pigus. Vyksta į namus fotografijų reikalais. Daro iš fotografijų naujas.

ARTHUR SCHMIDT

Rua São Caetano, 447 (sen n.111)

Tel. 4-5576 São Paulo.

DANTISTAS

JOSE LEVKOVITS

Rua Silva Pinto, 264 sobr. São Paulo

Tel. 5-4954

Diplomuotas Europoje ir S. Pauly, su daugelio metų praktikos. — Blombuoja dantis už 10$000 su parcelena, arba si dabru. — Darbas garantuotas. Traukdia dantis be skausmo už 5$000. Atkaryta dieną ir nakti. — [illegible]

Laivakortės į Lietuva ir iš Lietuvos pigiausiomis kainomis

Laivų išėjimas į Europą

Astrida	28.	5	38.
Jos. Charlotte	28.	6	38.

Kainos pigios.

Parduodame laivakortes pigiausiomis negu kur kitur kainomis. Duodame patarimų visais išeivybės klausymais. Negalintiems atvykti į São Paulo į užklausimus atsakome raštu. Rašyt galima lietuviškai arba kuria nors kita kalba.

Darome pinigines perlaidas į Lietuvą litais per Lietuvos Banką.

Perkame ir parduodame dolerius ir kitą svetimą valiutą geriausiomis kainomis. Šamados. Patarnavimas greitas ir sąžiningas.

CASA BANCARIA J. FRIZZO E C-IA Įkurta 1900 m.

Rua Mauá 207, kampas rua Conceição, prie pat Luz stoties.

Įstaigos darbo teisingumas garantuotas 100:000$000, kurie padėti valstybės banke. Kalbame lietuviškai
Įstaiga atdara kasdien nuo 8 val. ryto ligi 6 val. vakaro, sekmadieniais tik ligi 12 val.

Ivairios žinios

Vokietijoj nubausti mirtimi keturi asmens.

Iš Berlyno pranešama, kad birželio 20 dieną Vokietijoj teismas nubaudė mirtimi keturis asmens, kurie buvo kaltinami valstybės išdavime ir šnipinėjime svetimų valstybių naudai. Iš keturių nuteistųjų yra viena moteris ir trys vyrai. Pasmerktųjų pavardės ir pasmerkimo vieta neskelbiama.

Anglų-vokiečių ekonominės derybos.

Vokietijos laikraščiai praneša, kad Vokietija vėl pradedanti ekonomines derybas su Anglija. Birželio 21 dieną iš Berlyno į Londoną išvyko speciali vokiečių ekonominė delegacija, kuri tęs prasidėjusias derybas iki galo. Spėjama, kad bus pasirašyta nauja prekybos sutartis tarp Vokietijos ir Anglijos.

Naujas Lloyd Brasileiros kompanijos laivas.

Brazilijos laivinikystės bendrovė Lloyd Brasileiro įsigijo naują laivą, kuris pavadintas „Carioca". Laivas „Carioca" buvo pastatytas Olandijoje. Jis plaukios tik tarp Brazilijos uostų.

Brazilija dalyvaus Pasaulinėje Parodoje.

Iš Tokio pranešama, kad 1940 metais ruošiamoj pasaulinėj parodoj Japonijoje, pasižadėjo dalyvauti ir Brazilija.

1939 metais pasaulinė paroda įvyks Amerikoje, Naujorko mieste. Naujorke Brazilija taip pat dalyvaus.

Brazilija palanki svetimtaučių įvažiavimui.

Ženevoje vykstančioj Tarptautinėj Darbo Konferencijoj Brazilijos deligatas Pinheiro Machado pasakė kalbą, kurioje pažymėjo, kad Brazilija esanti palanki darbininkų imigracijai. „Darbo jėgų pasikeitimas tarp atskirų suinteresuotų valstybių yra kelias ir dvasiniam tautų susiartinimui" — savo kalboje pažymejo Brazilijos deligatas.

Pan-Amerikos Darbo Konferencija Havanoje.

Tarptautinė Darbo Konferencija Ženevoje vienbalsiai nutarė leisti su šaukti Pan-Amerikos Darbo Konferenciją Kubos sostinėje Havanoje. Pan-Amerikos Darbo Konferencijoje dalyvaus Pietų ir Šiaurės Amerikos valstybių deligacijos.

Pirmasis traukinys tarp Lietuvos ir Lenkijos.

Varšuvos telegramų agentūra praneša, kad birželio 22 dieną oficialiai atidarytas traukinių susisiekimas tarp Lietuvos ir Lenkijos.

Tą pat dieną iš Varšuvos į Kauną išvažiavo pirmasis traukinys.

Nauji suvaržymai žydams Vokietijoj.

Vokietijos propagandos ministeris Geobelsas pasakė politinę kalbą kurioje smarkiai atakavo žydus. Vokietijoj išleidžiamas naujas dekretas kuriuo einant Vokietijos paštas nepersiuntinės žydų laiškų ir korespondencijos ne žydams. Visa žydų korespondencija ir laiškai bus paštu siunčiami tik tada, kada jie bus adresuoti tik žydams.

Palestinoje Arabai užpuldinėja žydus.

Palestinoje arabai vėl pradėjo užpuldinėti žydus. Nesenai arabų banditų grupė sulaikė ant kelio autobusą, kuriuo važiavo keliolika žydų. Ginkluoti arabai apšaudė autobusą ir keletą žydų sužeidė. Atvykusi į vietą anglų policija arabus išsklaidė.

JOE LOIS NUGALĖJO MAX ŠMELINGĄ.

Birželio 23 dieną Amerikoje įvyko bokso rungtynės tarp žymiausių pasaulinių boksininkų amerikiečio negro Joe Lois ir vokiečio Max Šmelingo dėl pasaulinio bokso čempijono vardo.

Amerikietis boksininkas Joe Lois nugalėjo Šmelingą per labai trumpą laiką, paguldęs pastarąjį nukautu.

— Ilgai posėdžiavusi Ženevoje tarptautinė darbo konferencija birželio 22 d. pasibaigė. Konferencija priėmė visą eilę svarbių nutarimų darbo ir darbininkų reikalais.

PAJEŠKOJIMAS.

Marija Sapockienė paieško savo seserį Varvarą Čestovienę, arba jos sūnų Joną Čestovą.

Jie patys, arba kas apie juos žino prašoma pranešti Lietuvos Konsulatui São Paulo, rua Aureliano Coutinho, 88.

Kiekvieno susipratusio lietuvio pareiga yra ne tik skaityti laikraštį, bet ir laiku apsimokėti už prenumeratą. Kas mokestį už prenumeratą laiku neapmoka, tas daro skriaudą ne vien laikraščiui, bet ir jį skaitančiai visuomenei.

Prašome atsilyginti už prenumeratą

Prašome visų gerb. skaitytojų, kurie yra atsilikę su mokesčiu už prenumeratą, galimai greičiau pasiskubinti apsimokėti, arba žodžiu ar raštu pranešti administracijai, kada galėsite atsilyginti. Kas to neatliks iki šių metų liepos 1 dienos, būsime priversti laikraščio siuntinėjimą sulaikyti.

Administracija.

CADERNETAS DE IDENTIDADE

Išrūpiname skubiai ir pigiai Atliekame vertimus į portugalų kalbą bet iš kokios kalbos. Teikiame žymiausių advokatų JURIDINIUS PATARIMUS. Kreiptis: Rua Alteris, Vila Beloje Nr. 3; rua da Graça, 257 B. Retiro ir rua 4 Nr. 40 Villa Zelinoje.

Padėka.

Nuoširdžiai dėkojama São Paulo lietuvių skautų vadui p. Ed. Pažėrai už padovanotą mums sviedinį.

Villa Anastazijos liet. skautai-ės.

Naujas Brazilijos Istatymas

reikalauja, kad visi Brazilijoj gyvenantieji svetimšaliai išsiimtų Caderneta de Identidade. Visas tuo reikalu informacijas ir patarnavimus teikia

LIETUVIŲ INFORMACIJŲ BIURAS

Rua José Bonifacio Nr. 390 sobreloja Tel. 3-3296 S. Paulo.

Ten pat rašomi prašymai įvairioms įstaigoms, priimami vertimai, dokumentai ir t. t.

Savo tautiečiams patarnaujame greitai ir sąžiningai. Patarimus ir informacijas lietuviams teikiame nemokamai.

Biuras atidarytas kasdien nuo 8 val. ryto iki 6 val. vak.

PRISIEKUSIS VERTĖJAS.

MIGUEL OCOUGNE

Rua 15 de Novembro Nr. 32. **Tel. 2-6393**

Verčia iš visų kalbų įvairius dokumentus kaip: kontraktus, visokius liudijimus ir t. t.

Paruošia įvairius dokumentus įvairiuose atsitikimuose: Chamadoms ir pilietybės įgijimui.

Fazenda „Nova America"

Tik 54 kilometrai nuo São Paulo miesto pradėta pardavinėti žemė kolonizacijai su stambiu mišku. Vieta sveika geras susisiekimas ir visais atžvilgiais tinka ŽEMĖS ŪKIUI Užpirkimo sąlygos geros, nes reikalauja tik 10% įnašo sklypo vertės. Tolimesnis žemės išmokėjimas MIŠKO MEDŽIAGA.

KIEKVIENAS ŽMOGUS ŠIOJE VIETOJE STEIGDAMAS NUOSAVĄ ŪKĮ GALI TURĖTI 400$000 IR DAUGIAU Į MĖNESĮ PAŠALINIO UŽDARBIO. Būsimos lietuvių kolonijos kolonizavimas jau pradėtas. Įsigykite ir Jūs nuosavą ūkį. Dėl smulkesnių žinių kreiptis į EMPREZA DE TERRAS E COLONIZAÇÃO PIRATININGA. Rua Libero Badaró, 488 8 andar, sala 78 S. Paulo.

Sklypai Villa Lucia.

Villa Prudentes rajonas neapsakomai progresuoja. Gera padėtis — Didelė ateitis. Liko nedaug sklypų.

Parduodame prieinamomis išsimokėjimo geriausiomis sąlygomis, mėnesinėmis ratomis per 7 metus be užstato, su mažu įnašu. Pasinaudokite proga. Duodame medžiagą greitai statybai.

Bondės Villa Prudente ir autobusai Villa Zelina.

Raštinė vietoje.

PIJAUS RUTKAUSKO

VYRIŠKŲ IR MOTERIŠKŲ RŪBŲ SIUVYKLA

„ROYAL"

Atlieka darbą greitai, sąžiningai, gražiai, punktualiai ir pigiau negu kitur. Siuvama pagal naujausių madų modelius. LIETUVIAMS NUOLAIDA.

Didelis įvairiausių medžiagų (vietinių ir užsieninių) pasirinkimas.

SIUVAME IR IŠSIMOKĖJIMUI LABAI LENGVOMIS SĄLYGOMIS. UŽEIKITE ĮSITIKINTI!

Rua Duque de Caxias Nr. 627 S. Paulo.

Ivairios žinios

Vokietijoj nubausti mirtimi keturi asmens.

Iš Berlyno pranešama, kad birželio 20 dieną Vokietijoj teismas nubaudė mirtimi keturis asmens, kurie buvo kaltinami valstybės išdavime ir šnipinėjime svetimų valstybių naudai. Iš keturių nuteistųjų yra viena moteris ir trys vyrai. Pasmerktųjų pavardės ir pasmerkimo vieta neskelbiama.

Anglų-vokiečių ekonominės derybos.

Vokietijos laikraščiai praneša, kad Vokietija vėl pradedanti ekonomines derybas su Anglija. Birželio 21 dieną iš Berlyno į Londoną išvyko speciali vokiečių ekonominė delegacija, kuri tęs prasidėjusias derybas iki galo. Spėjama, kad bus pasirašyta nauja prekybos sutartis tarp Vokietijos ir Anglijos.

Naujas Lloyd Brasileiros kompanijos laivas.

Brazilijos laivinikystės bendrovė Lloyd Brasileiro įsigijo naują laivą, kuris pavadintas „Carioca". Laivas „Carioca" buvo pastatytas Olandijoje. Jis plaukios tik tarp Brazilijos uostų.

Brazilija dalyvaus Pasaulinėje Parodoje.

Iš Tokio pranešama, kad 1940 metais ruošiamoj pasaulinėj parodoj Japonijoje, pasižadėjo dalyvauti ir Brazilija.

1939 metais pasaulinė paroda įvyks Amerikoje, Naujorko mieste. Naujorke Brazilija taip pat dalyvaus.

Brazilija palanki svetimtaučių įvažiavimui.

Ženevoje vykstančioj Tarptautinėj Darbo Konferencijoj Brazilijos deligatas Pinheiro Machado pasakė kalbą, kurioje pažymėjo, kad Brazilija esanti palanki darbininkų imigracijai. „Darbo jėgų pasikeitimas tarp atskirų suinteresuotų valstybių yra kelias ir dvasiniam tautų susiartinimui" — savo kalboje pažymejo Brazilijos deligatas.

Pan-Amerikos Darbo Konferencija Havanoje.

Tarptautinė Darbo Konferencija Ženevoje vienbalsiai nutarė leisti sušaukti Pan-Amerikos Darbo Konferenciją Kubos sostinėje Havanoje. Pan-Amerikos Darbo Konferencijoje dalyvaus Pietų ir Šiaurės Amerikos valstybių deligacijos.

Pirmasis traukinys tarp Lietuvos ir Lenkijos.

Varšuvos telegramų agentūra praneša, kad birželio 22 dieną oficialiai atidarytas traukinių susisiekimas tarp Lietuvos ir Lenkijos.

Tą pat dieną iš Varšuvos į Kauną išvažiavo pirmasis traukinys.

Nauji suvaržymai žydams Vokietijoj.

Vokietijos propagandos ministeris Geobelsas pasakė politinę kalbą kurioje smarkiai atakavo žydus. Vokietijoj išleidžiamas naujas dekretas kuriuo einant Vokietijos paštas nepersiuntinės žydų laiškų ir korespondencijos ne žydams. Visa žydų korespondencija ir laiškai bus paštu siunčiami tik tada, kada jie bus adresuoti tik žydams.

Palestinoje Arabai užpuldinėja žydus.

Palestinoje arabai vėl pradėjo užpuldinėti žydus. Nesenai arabų banditų grupė sulaikė ant kelio autobusą, kuriuo važiavo keliolika žydų. Ginkluoti arabai apšaudė autobusą ir keletą žydų sužeidė. Atvykusi į vietą anglų policija arabus iš sklaidė.

JOE LOIS NUGALĖJO MAX ŠMELINGĄ.

Birželio 23 dieną Amerikoje įvyko bokso rungtynės tarp žymiausių pasaulinių boksininkų amerikiečio negro Joe Lois ir vokiečio Max Šmelingo dėl pasaulinio bokso čempijono vardo.

Amerikietis boksininkas Joe Lois nugalėjo Šmelingą per labai trumpą laiką, paguldęs pastarąjį nukautu.

— Ilgai posėdžiavusi Ženevoje tarptautinė darbo konferencija birželio 22 d. pasibaigė. Konferencija priėmė visą eilę svarbių nutarimų darbo ir darbininkų reikalais.

PAJEŠKOJIMAS.

Marija Sapockienė paieško savo seserį Varvarą Čestovienę, arba jos sūnų Joną Čestovą.

Jie patys, arba kas apie juos žino prašoma pranešti Lietuvos Konsulatui São Paulo, rua Aureliano Coutinho, 88.

Kiekvieno susipratusio lietuvio pareiga yra ne tik skaityti laikraštį, bet ir laiku apsimokėti už prenumeratą. Kas mokestį už prenumeratą laiku neapmoka, tas daro skriaudą ne vien laikraščiui, bet ir jį skaitančiai visuomenei.

Prašome atsilyginti už prenumeratą

Prašome visų gerb. skaitytojų, kurie yra atsilikę su mokesčiu už prenumeratą, galimai greičiau pasiskubinti apsimokėti, arba žodžiu ar raštu pranešti administracijai, kada galėsite atsilyginti. Kas to neatlikę iki šių metų liepos 1 dienos, būsime priversti laikraščio siuntinėjimą sulaikyti.

Administracija.

CADERNETAS DE IDENTIDADE

Išrūpiname skubiai ir pigiai Atliekame vertimus į portugalų kalbą bet iš kokios kalbos. Teikiame žymiausių advokatų JURIDINIUS PATARIMUS. Kreiptis: Rua Alteris, Vila Beloje Nr. 3; rua da Graça, 257 B. Retiro ir rua 4 Nr. 40 Villa Zelinoje.

Padėka.

Nuoširdžiai dėkojama São Paulo lietuvių skautų vadui p. Ed. Pažėrai už padovanotą mums sviedinį.

Villa Anastazijos liet. skautai-ės.

Naujas Brazilijos Istatymas

reikalauja, kad visi Brazilijoj gyvenantieji svetimšaliai išsiimtų Caderneta de Identidade. Visas tuo reikalu informacijas ir patarnavimus teikia

LIETUVIŲ INFORMACIJŲ BIURAS

Rua José Bonifacio Nr. 390 sobreloja Tel. 3-3296 S. Paulo.

Ten pat rašomi prašymai įvairioms įstaigoms, priimami vertimai, dokumentai ir t. t.

Savo tautiečiams patarnaujame greitai ir sąžiningai. Patarimus ir informacijas lietuviams teikiame nemokamai.

Biuras atidarytas kasdien nuo 8 val. ryto iki 6 val. vak.

PRISIEKUSIS VERTĖJAS.

MIGUEL OCOUGNE

Rua 15 de Novembro Nr. 32. Tel. 2-6393

Verčia iš visų kalbų įvairius dokumentus kaip vn: ontraktus, visokius liudijimus ir t. t.

Paruošia įvairius dokumentus įvairiuose atsitikimuose: Chamadoms ir pilietybės įgijimui.

Fazenda „Nova America"

Tik 54 kilometrai nuo São Paulo miesto pradėta pardavinėti žemė kolonizacijai su stambiu mišku. Vieta sveika geras susisiekimas ir visais atžvilgiais tinka ŽEMĖS ŪKIUI Užpirkimo sąlygos geros, nes reikalauja tik 10% įnašo sklypo vertės. Tolimesnis žemės išmokėjimas MIŠKO MEDŽIAGA.

KIEKVIENAS ŽMOGUS ŠIOJE VIETOJE STEIGDAMAS NUOSAVĄ ŪKĮ GALI TURĖTI 400$000 IR DAUGIAU Į MĖNESĮ PAŠALINIO UŽDARBIO. Būsimos lietuvių kolonijos kolonizavimas jau pradėtas. Įsigykite ir Jūs nuosavą ūkį. Dėl smulkesnių žinių kreiptis į EMPREZA DE TERRAS E COLONIZAÇÃO PIRATININGA. Rua Libero Badaró, 488 8 andar, sala 78 S. Paulo.

Sklypai Villa Lucia.

Villa Prudentes rajonas neapsakomai progresuoja. Gera padėtis — Didelė ateitis. Liko nedaug sklypų.

Parduodame prieinamomis išsimokėjimo geriausiomis sąlygomis, mėnesinėmis ratomis per 7 metus be užstato, su mažu įnašu. Pasinaudokite proga. Duodame medžiagą greitai statybai.

Bondės Villa Prudente ir autobusai Villa Zelina.

Raštinė vietoje.

PIJAUS RUTKAUSKO

VYRIŠKŲ IR MOTERIŠKŲ RŪBŲ SIUVYKLA

„ROYAL"

Atlieka darbą greitai, sąžiningai, gražiai, punktualiai ir pigiau negu kitur. Siuvama pagal naujausių madų modelius. LIETUVIAMS NUOLAIDA.

Didelis įvairiausių medžiagų (vietinių ir užsieninių) pasirinkimas.

SIUVAME IR IŠSIMOKĖJIMUI LABAI LENGVOMIS SĄLYGOMIS. UŽEIKITE ĮSITIKINTI!

Rua Duque de Caxias Nr. 627 S. Paulo.